

ЯК ЗРОБИТИ СТУДЕНТСЬКІ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗАХОПЛЮЮЧИМИ? ІСТОРІЯ ПРОЕКТУ «ШКОЛА ВІДКРИТОГО РОЗУМУ»

Сергій Волковинський
кандидат філософських наук,
викладач кафедри філософських дисциплін
Кам'янець-Подільського національного університету
імені Івана Огієнка

У серпні-вересні цього року у місті Кельце в Польщі відбулась ХХ ювілейна зустріч академічної молоді Польщі, України, Росії і Чехії в межах міжнародного інтеграційного проекту «Школа Відкритого Розуму».

Залучення студентів до академічної діяльності потребує не тільки організації студентських наукових конференцій, а, насамперед, широкої просвітницької діяльності в напрямку популяризації науки, демонстрації непідробного інтересу та прагматичної користі від захоплення наукою.

Власне через усвідомлення пошуку односторонності, які захоплено займаються науковою діяльністю та усвідомлюють її практичну користь, і виник Міжнародний інтеграційний проект для студентів, магістрантів і аспірантів «Школа Відкритого Розуму».

Все розпочалось з того, що студентське наукове коло «Текст» Інституту російської філології гуманістичного факультету Природничо-гуманістичного університету Яна Кохановського в Кельцах (опікун – проф. доктор Олег Лещак, голова – Олександра Пьотровська) спільно з Загальнофакультетським інтердисциплінарним семінаром для студентів і наукових працівників ім. проф. Анджея Верцінського факультету управління і адміністрації Природничо-гуманістичного університету Яна Кохановського в Кельцах (голова - доктор Ришард Стефаньські) почали шукати співорганізаторів для проведення міжнародної конференції для студентів. У 2008 р. першим на таку пропозицію відгукнувся Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, внаслідок чого була підписана угода про співпрацю з Гуманістично-природничим університетом імені Яна Кохановського в Кельце (Польща) задля реалізації спільного Міжнародного Інтеграційного проекту для студентів, магістрантів і аспірантів «Школа Відкритого Розуму».

Авторами ідеї, назви та координаторами Міжнародного Інтеграційного проекту «Школа Відкритого Розуму» є професор Олег Лещак (Гуманістично-природничий університет імені Яна Кохановського в м.Кельце, Республіка Польща), доцент Ришард Стефаньські (Гуманістично-природничий університет імені Яна Кохановського в м.Кельце, Республіка Польща) та професор Олександр Волковинський

(Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна).

Повна реалізація проекту стала можлива завдяки активній підтримці з боку ректорів університетів професора Регіни Ренц (Кельце) та професора Олександра Завальнюка (Кам'янець-Подільський), речника преси ректора, редактора видання «Голос академічний» Ришарда Біскупа (Кельце).

Здійснення цього проекту розпочалося у вересні 2008 року, коли делегація студентів, магістрантів, аспірантів та докторантів Кам'янець-Подільського національного університету відвідала м. Кельце. Учасники делегації брали активну участь у роботі 1-го Міжнародного інтеграційного семінару для студентів, аспірантів та докторантів «Етнокультурні міфи та упередження в науці, освіті та суспільному житті», який відбувся у містах Кельце, Хенціни та Стахів (Республіка Польща) 2-7 вересня 2008 року. У заході взяло участь понад 30 студентів та аспірантів різних галузей гуманістики. До когорти молодих науковців з університетів-ініціаторів проекту також приєдналися окремі представники Львівського національного університету імені Івана Франка та Севастопольського міського гуманітарного університету. Захід був широко висвітлений у регіональних ЗМІ. Проект «Школа відкритого розуму» здобув постійний патронат Маршалка Свентокшиського воєводства.

У травні 2009 року проводився II Міжнародний інтеграційний семінар для студентів, магістрантів і аспірантів у межах того ж тематичного циклу. До його роботи, окрім студентів, магістрантів і аспірантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та Гуманістично-природничого університету імені Яна Кохановського в Кельцах, також долучилися молодіжні делегації Севастопольського міського гуманітарного університету та Лодзинського університету (Польща).

Ці дві події довели життєдайність двосторонньої угоди між Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка та Гуманістично-природничим університетом імені Яна Кохановського в Кельцах щодо інтенсифікації співпраці задля формування молодіжної інтелектуальної еліти. Було закладено певні традиції, у відповідності до яких традиційними стали дворазові щорічні проведення наукових заходів у межах проекту «Школа Відкритого Розуму»: у травні — в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, у вересні — в Гуманістично-природничому університеті імені Яна Кохановського в Кельце.

Метою проекту «Школа Відкритого Розуму» стала організація інтеграційних зустрічей науково-пізнавального характеру для студентської молоді з Польщі та України з метою опрацювання формули майбутньої співпраці в сфері науки і освіти інтелектуальних еліт обох країн. Зустрічі повинні бути організовані два рази на рік (раз у Польщі і раз в Україні). Зустрічі можуть мати характер семінарів і наукових конференцій, курсів та дослідницьких експедицій. Зустрічі не повинні бути численні (до 40

осіб), щоб можна було забезпечити високий рівень мовної, культурної та інтелектуальної інтеграції. Мовою зустрічей є виключно рідна мова учасників. В рамках наукових заходів повинна бути реалізована формула рефератів-дискусії (на виступ кожному учаснику виділено 30-60 хв., натомість дискусія починається з першої хвилини виступу).

Ідея проекту «Школа Відкритого Розуму» викристалізувалась як інтелектуальне виховання майбутніх вчених, діячів освіти та культури, формування політичних постатей майбутнього, формування свідомих громадян суспільства та формування мовної, культурної та інтелектуальної свободи на інтергаційних зустрічах.

У межах проекту передбачено продовження віковічних традицій європейської університетської освіти. Основна форма науково-інтелектуального спілкування в межах проекту — діалог. Дещо незвичною для сьогодення є регламентна конфігурація проголошення результатів наукових досліджень: проблемні питання доповіді одразу стають предметом дискусій чи обговорення, уточнюючі питання задаються по ходу повідомлення.

Тому немає хронометрично впорядкованого регламенту виступу. Промови завершувались тоді, коли було вичерпано потенційну проблемність дослідження або чітко визначені подальші перспективи наукових пошуків у тій чи іншій ділянці. Така форма дозволяє максимально зосередитись на об'єктах та предметах досліджень, спонукає до аргументованого реагування на запитання чи заперечення, ініціює плюралізм поглядів та відвертість їхнього відстоювання.

Саме діалогічна форма проголошення результатів наукових досліджень учасників проекту і створює атмосферу мовної, культурної та інтелектуальної свободи на інтергаційних зустрічах проекту «Школа Відкритого Розуму».

Традиційним в межах проекту стало проведення вечорів української, польської, російської культур. Такі вечори організуються виключно силами учасників семінарів, що надає їм можливість проявити себе як різнобічно розвинені особистості. Учасники семінарів мають також можливість ознайомитись з особливостями історичного розвитку окремих регіонів України та Польщі, долучитися до унікальних національних проявів слов'янських культур.

Поряд з Гуманістично-природничим університетом імені Яна Кохановського в м. Кельце (Республіка Польща) та Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка (Україна) до проекту долучались наступні заклади: Польська академія технічно-гуманітарна в Бельсько-Бялій (Республіка Польща), Академія гуманітарних та педагогічних наук ім. Тараса Шевченка в Кременці (Україна), Національний університет ім. Ярослава Мудрого у Новгороді Великому (Російська Федерація), Національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка у м. Тернопіль (Україна), Російська академія народного господарства та державної служби в Москві (Російська Федерація), Національний університет

«Острозька Академія» (Україна) та Остравський університет (Республіка Чехія).

В рамках проекту в різні роки в них взяли участь студенти та докторанти з Університету Лодзі (Республіка Польща), Ягеллонського університету (Республіка Польща), кардинала Стефана Вишинського (Республіка Польща), Львівського національного університету (Україна), Гуманітарного університету міста Севастополя (Україна), Національного аграрного університету в Білій Церкві (Україна), Національного університету авіації в м.Київ (Україна), Міського педагогічного університету в м.Москва (Російська Федерація), Російського державного університету гуманітарних наук в м.Москва (Російська Федерація), Саратовського державного університету (Російська Федерація), Торгово-державного університету економіки в м.Самара (Російська Федерація), Академії сухопутних військ ім. П. Сагайдачного у м.Львів (Україна), Коледж гуманітарних наук і освіти в Москві (Російська Федерація), Сілезький університет м.Катовіце (Республіка Польща), Київський національний університет ім. Т.Г.Шевченка (Україна), Національний лінгвістичний університет в м.Київ (Україна), Варшавський університет (Республіка Польща), Університет Марії Склодовської-Кюрі у м.Люблін (Республіка Польща).

Співорганізатори наукових конференцій і семінарів є: Східнокультурний центр (м.Кельце, Республіка Польща), журнал «Дослідження методологічних» (Тернопіль, Україна) і Науковий Антикваріат ім. Анджее Мецгера (м.Кельце, Республіка Польща).

Наразі 20 інтеграційних зустрічей пройшли в рамках 10 тематичних циклів:

I - II – Етнокультурні міфи та упередження в області науки, освіти та суспільного життя (восени 2008 р. на базі Університету ім. Яна Кохановського у м. Кельце, в містах Кельце та Хенцини та навесні 2009 р. на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка)

III - IV – Різноманіття образів світу: світогляд – мова – політика (восени 2009 р. на базі Університету ім. Яна Кохановського у м. Кельце, в містах Кельце та Сташув та навесні 2010 р. на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, в містах Кам'янець-Подільський та Хотин).

V - VI - Схід - Захід: джерела конфліктів та площини співпраці (восени 2010 р. на базі Університету ім. Яна Кохановського у м. Кельце, в містах Кельце, Монхоцице-Схолястере, Шидловець та навесні 2011 р. на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, в містах Кам'янець-Подільський та Хотин).

VII - VIII Інформаційна реальність: проблема істини і брехні (восени 2011 р. на базі Польської академії технічно-гуманітарній в м.Бельсько-Бяла, в містах Бельсько-Бяла, Живець, Пшина та навесні 2012 р. на базі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Т.Г.Шевченка, в містах Кременець, Бар).

IX - X - Різноманітність культурного простору: історія і перспективи (восени 2012 р. на базі Університету ім. Яна Кохановського у м. Кельце, в містах Кельце, Маслов, Хенцини, Загнанськ та навесні 2013 р. на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, в містах Кам'янець-Подільський та Хотин)

XI - XII – Загальноєвропейська інтеграція в соціально-культурному аспекті: причини і цілі (восени 2013 р. на базі Польської академії технічно-гуманітарній в м.Бельсько-Бяла, в містах Бельсько-Бяла, Живець, Пшина та восени 2014 р. на базі Університету ім. Яна Кохановського у м. Кельце, в містах Кельце та Пінчув).

XIII-XIV - В світі персонажів: проблема вербального та невербального спілкування (весна 2015, Тернопіль - Кременець і осінь 2015 року, Кельце - Мачочице - Чікоти - Маслов - Загнанськ - Скажисько-Каменна - Бодзентін)

XV-XVI - Знання і / чи віра: методологічний конфлікт (навесні 2016, на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка, в містах Кам'янець-Подільський, Тернопіль та восени 2016 року на базі Університету ім. Яна Кохановського у м. Кельце, в містах Кельце, Стараховіце, Чікоти, Загнанськ, Бодзентін)

XVII-XVIII - У світі емоцій і почуттів (навесні 2017 р. на базі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Т.Г.Шевченка у місті Кременець та восени 2017 р. на базі Університету ім. Яна Кохановського у м. Кельце, в містах Кельце, Чікоти, Загнанськ, Бодзентин)

XIX – XX – Постправда в інформаційному суспільстві (навесні 2018 р. на базі Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка та восени на базі Університету ім. Яна Кохановського у м. Кельце та в містах Кельце, Маслов, Горно, Бодзентин)

У проекті протягом тривання проекту брали участь більше 300 учасників, котрі виголосили 500 доповідей. Під час кожної зустрічі відбуваються: методологічні семінари, які проводять вченими з трьох країн. Значна частина зустрічей відбувається на відкритому повітрі або в поєднанні з відвідуванням цікавих місць – музеїв, замків, палаців, парків тощо. Під час кожної інтеграційної зустрічі відбуваються три вечори культури: польська, українська та російська (підготовлені учасниками у будь-якій формі, часом кабаре), культурні тури (відвідування міст, музеїв), рекреація та туризм (огонь обов'язковий в останній вечір), спортивні заходи з учасниками зустрічі та з академічною та шкільною молоддю, місцевими активістами культури та представниками місцевих органів влади.

В останній день Школи кожен учасник отримує сертифікат як підтвердження активної участі.

Результатом діяльності проекту є власний щорічний рецензований журнал «Школа відкритого розуму», надруковано вже 9 томів.

Внаслідок визначеної мети та ідеї проекту «Школа Відкритого

Розуму», участь у проекті «Школа Відкритого Розуму» дозволяє сучасній обдарованій молоді різних країн:

- долучитися до плідного обміну думками та міркуваннями мовами конференцій;
- наближує молодих вчених до створення сучасної наукової метамови;
- сприяє продукуванню концептуальних та інтегративних підходів до вивчення різноманітних об'єктів та предметів спонукають зацікавлення з боку гуманітарних наук;
- сприяє інтернаціональній згуртованості сучасної молоді, розбудові суспільства без кордонів;
- всебічно розвиватися та удосконалюватися шляхом зіставлення культурного досвіду різних країн.